

REPUBLIKA E SHQIPERISË
MINISTRIA E TURIZMIT DHE MJEDISIT
AGJENCIA KOMBËTARE E MJEDISIT
DREJTORIA E VLERËSIMIT TË IMPAKTIT DHE LIÇENSIMIT

AN140920200002

Tiranë, më: 14.12.2020

Komisioni 63

DEKLARATË MJEDISORE

Në mbështetje të Ligjit Nr. 12/2015 “Për disa ndryshime në ligjin nr. 10440, datë: 07.07.2011, “Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis”, VKM 714, datë: 06.11.2019, për disa ndryshime dhe shtesa në VKM 686, datë: 29.07.2015, “Për miratimin e rregullave, përgjegjesive e afateve, për zhvillimin e procedurës së transferimit të Vendimit e Deklaratës Mjedisore”, të ndryshuar, dhe me propozim të Agjencisë Kombëtare të Mjedisit, Ministri

VENDOSI :

Lëshimin e Deklaratës Mjedisore për **Zhvilluesin** me të dhënat si më poshtë:

Person juridik: “MESOPOTAM ENERGY” sh.p.k.

Nr. NIPT-i: L31917016A

Adresa e selise: Bulevardi: "Gjergj Fishta", Ndërtesa 16, Hyrja 9, Apartamenti 20,
Njësia Bashkiake nr.10, Kodi Postar 1001, Tiranë

Personi përgjegjës: Koço Gjilo

Për të zhvilluar projektin: “**Ndërtimi i HEC DRIZA**”

Aplikimi është bërë referuar Ligjit Nr. 12/2015 “Për disa ndryshime në Ligjin nr. 10 440, datë: 07.07.2011, “Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis, Neni 9, “Projektet që i nënshtrohen procedurës së thelluar të vlerësimit të ndikimit në mjedis”, Pika 1. Procedurës së thelluar të vlerësimit të ndikimit në mjedis i nënshtrohen: b) projektet, për të cilat vendimi i AKM-së parashikon nevojën e zbatimit të kësaj procedure. Shtojca II: Pika 3. Industria e energjisë ë) Instalime për prodhimin e energjisë hidroelektrike;

Vendndodhja: Në pellgun ujëmbledhës i përroit të Vrisit dhe Pecës; në afërsi të fshatit Pecë, Nj.Ad Mesopotam, Bashkia Finiq, Qarkut Vlorë.

Fuqia e instaluar:

Fuqia e instaluar: 1234KW

Prodhimi i energjise: 4 733 527 Kwh/vit

(*Bashkangjitur Aneksi 1 , gjendet gjurma e projektit.*)

Bazuar në nenin 12, të ligjit nr. 10440, datë 7.7.2011, “Për vlerësimin e ndikimit në mjedis”, i ndryshuar, i sugjerohet autoritetit planifikues:

Miratimi i lejes/licencës së zhvillimit të atij projekti, me kushtet që duhet të përmbushen nga zhvilluesi, për të parandaluar, minimizuar dhe menaxhuar ndikimet negative në mjedis;

Bazuar në pikën 2, të nenit 12, të ligjit nr. 10440, datë 7.7.2011, “Për vlerësimin e ndikimit në mjedis”, të ndryshuar, më poshtë po listojmë:

1. Qëndrimin e Ministrisë dhe sipas rastit, kushtet që duhet të përmbushen nga zhvilluesi:

Drejtoritë Teknike në Ministrinë e Mjedisit shprehen:

Cilësia e ajrit në zonë pritet të ndikohet përkohësisht gjatë fazës së ndërtimit të veprës hidroenergjitike.

Në këtë këndvështrim, sugjerojmë:

- Zbatimin me rigorozitet nga ana e kompanisë zbatuese të projektit, të planit të masave të propozuar në këtë raport për uljen e emetimeve të mundshme në ajër, duke marrë në konsideratë:
 - i. Kontrollin e kushteve teknike në mënyrë periodike të makinerive të shfrytëzimit dhe transportit për të evituar, parandaluar rrjedhjet e lubrifikanteve dhe hidrokarbureve në mjedis, emetimin e ndotësve të gaztë, të shkaktuara nga avari teknike të mjeteve.
 - ii. Në rastet kur në mënyrë aksidentale ndodh derdhja e karburantit apo vajit, materiali i derdhur të mblidhet, pastrohet vendi përkatës, dhe materialet e grumbullura të depozitohen dhe menaxhohen në mënyrë të sigurtë.
 - iii. Lënda djegëse që do të përdoret nga makineritë e punës, të jetë në përputhje me kërkesat e legjislacionit specifik për cilësinë e lëndëve djegëse.
 - iv. Spërkatjen e rregullt me ujë të sheshit të ndërtimit dhe të rrugëve të transportit, për mbajtjen nën kontroll të pluhurformimit dhe ngritjes së tij gjatë transportit të materialeve të ndërtimit. Forcimin e zbatimit të këtyre masave edhe më shumë në kohën e thatë dhe me erë.
 - v. Përdorimin e automjeteve të mbuluara (të mbyllura ose të mbuluara me mbulesë të posaçme) për transportin e materialeve.
 - vi. Rehabilitimin e sipërfaqes që do të shfrytëzohet për marrjen e materialeve inerte të nevojshme për ndërtimin e Hec-it.
- Zbatimin e Planit të Menaxhimit të Mjedisit dhe i masave zbutëse, të parashikuara;
- Kontrollin e vazhdueshëm të ecurisë së treguesve mjedisore të rrjetit hidrik
- Të ruhen ekuilibrat ekologjike të lumit dhe degët ujore ushqyese të përrenjve afër zonës së planifikuar;
- Projekti të mos ndikojë negativisht në ujërat sipërfaqësore që mund të përdoren nga komuniteti për nevojat e tij;
- Të zbatohen të gjitha masat e planifikuara në këtë raport për rehabilitimin e mjedisit të prekur nga zhvillimi i këtij aktiviteti në mënyrë kthimin sa më afër gjendjes fillestare.
Monitorim të ecurisë së këtij procesi.

- Lidhur me bazën ligjore, të cituar në raport, sugjerojmë:

Ligji nr. 10266 date 15.04.2010 “Për mbrojtjen e ajrit nga ndotja” për disa ndryshime dhe shtesa në Ligjin nr. 8897 dt. 16.05.2002 “Për mbrojtjen e ajrit nga ndotja”, të zëvendësohet me Ligjin aktual në fuqi Ligji 16/2014;

-Të merret në konsideratë edhe Ligji nr. 27/2016 “Për menaxhimin e kimikateve” dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të tij;

- Hidrocentralet kanë një marrëdhënie të dyfishtë me ndryshimin e klimës. Nga njëra anë, kontribuojnë në parandalimin e emetimeve të gazrave serë nga djegia e karburanteve. Nga ana

tjetër, disponueshmëria e ujit dhe gjenerimi i hidrocentraleve ndikohet nga ndryshimi i modeleve të reshjeve, të cilat mund të zvogëlojnë rrjedhën e lumenjve. Sjellim në vëmendje se zhvillimi i hidrocentralit përveç impaktit pozitiv në përdorimin e energjisë së rinovueshme nuk vjen pa kosto mjedisore dhe sociale. Shpyllëzimi, ndikimet në burimet ujore dhe zhvendosja e grupeve etnike mund të jenë ndër pasojat e tij negative. Sugjerojmë të preken sa më pak rezervuarët e karbonit, kryesisht në formën e pyjeve.

- Sugjerojmë që gjatë zhvillimit të aktivitetit, të mbahen parasysh specifikimet e legjislacionit në fuqi për mbrojtjen e natyrës dhe konkretisht: Ligjit nr. 9587, datë 20.7.2006 “Për mbrojtjen e biodiversitetit” i ndryshuar; Ligjit nr. 81, datë 04.05.2017 “Për Zonat e Mbrojtura”; Ligjit nr.10 006, datë 23.10.2008 “Për mbrojtjen e faunës së egër” i ndryshuar.

-Sugjerojmë që gjatë zhvillimit të aktivitetit të zbatohet legjislacioni në fuqi në fushën e zhurmave.

- Sugjerojmë që mbetjet e gjeneruara gjatë zhvillimit të aktivitetit të menaxhohen sipas kuadrit ligjor në fuqi në fushën e mbetjeve, si më poshtë poshtë vijon:

- Të zbatohen kërkesat e ligjit nr. 10304 datë 15.07.2010 “Për sektorin minerar në Republikën e Shqipërisë”
- Të respektohen kërkesat e Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 418, date 25.06.2014 “Per grumbullimin e diferencuar të mbetjeve në burim”.
- Mbetjet që do të krijohen të specifikohen sipas kodeve të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 99, datë 18.02.2005 “Për miratimin e katalogut shqiptar të klasifikimit të mbetjeve” të ndryshuar;
- Transferimi i mbetjeve jo të rrezikshme të shoqërohet me plotësimin e shtojcës 1 të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 229, datë 23.04.2014 “Për miratimin e rregullave për transferimin e mbetjeve jo të rrezikshme dhe të dokumentit të transferimit të mbetjeve jo të rrezikshme”;
- Mbetjet e rrezikshme, të dorëzohen sipas Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 371, datë 11.06.2014 “Për përcaktimin e rregullave për dorëzimin e mbetjeve të rrezikshme dhe miratimin e dokumentit të dorëzimit të mbetjeve të rrezikshme.
- Subjekti që do të transportojë ose do të transferojë mbetjet të jetë i pajisur me licensë III.2.B, si detyrim i nenit 57, të ligjit nr. 10463, date 22.09.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve “ i ndryshuar;
- Gjatë fazës ndërtimore mbetjet inerte të gjeneruara të trajtohen sipas kërkesave të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 575, datë 24. 06. 2015 “Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte”;

- Sugjerojmë të merret mendimi i Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura.

Bazuar në nenin 12, pika 1 e ligjit nr . 10440 / 2011 "Për vlerësimin e ndikimit në mjedis" të ndryshuar, në rast se zgjidhni pikën “a” apo “b” të referencës ligjore së sipërcituar, në Deklaratën Mjedisore të vendosen kushte të detajuara përsa i përket mbrojtjes së biodiversitetit, menaxhimit të pyjeve, emetimeve në ajër, shkarkimeve të ujrave të ndotura, menaxhimit të mbetjeve, etj. të cilat duhet të përmbushen nga zhvilluesi, për të parandaluar, minimizuar dhe menaxhuar ndikimet negative në mjedis.

Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura, shprehet:

Nga verifikimi i dokumentacionit të sjellë për subjektin “Mesopotam Energy” sh.p.k. rezulton se aktiviteti shtrihet 350 metër poshtë dhe larg MM “Syri i kaltër”. Subjekti të respektojë këtë distancë që përfshin dhe 200 m e zonës buferike.

Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore, shprehet:

Subjekti nuk ka miratim në parim për përdorim burimi ujqor për ndërtimin e Hec Driza. Si rrjedhojë, rezulton se subjekti e ka ndërtuar veprën e marrjes së Kardhikaqit dhe godinën e centralit pa patur

miratim në parim dhe, as leje për përdorim të burimit ujqor. Ndërkohë, veprat e marrjeve Vrisi dhe Peca, për të cilat subjekti ka aplikuar për VNM, nuk kanë miratim në parim për përdorim burimi ujqor. Gjithashtu, parametrat hidro-energjitik të shprehura në kontratën e koncensionit të formës BOT, nr. 7348 rep, nr. 2249 kol, datë 20.06.2013 janë të ndryshëm nga ato të shprehura në dokumentacionet e tjerë tekniko-ligjor.

Agjencia Rajonale e Mjedisit Fier/Vlore/Gjirokaster:
Parimisht dakort për ushtrimin e aktivitetit.

Informacion për procesin e realizuar të konsultimit me publikun:

Dëgjesa me publikun u zhvillua në datën 19.08.2020, ora 11:00. Në të morën pjesë përfaqësues nga komuniteti i zonës, përfaqësues nga Pushteti Vendor si dhe nga Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe përfaqësues nga studio mjedisore. Në takim është prezantuar projekti, janë dëgjuar sugjerimet e pjesëmarrësve, të cilat do të merren parasysh nga ana e investitorëve, gjatë kohës së shfrytëzimit. Pjesëmarrësit në këtë takim u shprehën dakort me këtë investim, i vetmi shqetësimin i ngirut ishte: "Prita e ujit të mos permbyse arat e fshatarëve."

Nga ana e investitorëve iu sigurova të pranishmeve që do të merren të gjitha masat për eliminimin e ndikimeve negative në mjedis, duke mos cënuar jetën e banorëve. Në përfundim të gjithë pjesëmarrësit në takim u shprehën dakort për zhvillimin e këtij aktiviteti.

3. Arsyet dhe konsideratat kryesore, ku është mbështetur mendimi:

- **Zhvillimi i këtij aktiviteti zhvillohet në bazë të Kontratës Koncensionare të formës BOT Nr.7348 REP, Nr. 2249 KOL, date 20.06.2013, i cili ka patur në projektin e zbatimit dhe miratimit mjedisor egzistues gjithsej dy degëzime me gjithsej 3 vepra marrje dhe vetëm një godinë Hec për të dy degëzimet.**
- **Në mendimin e AKZM-së**

3. Përshkrimin, sipas rastit, të masave kryesore që duhen marrë për të shmangur, reduktuar e, nëse është e mundur, për të korrigjuar efektet negative të rëndësishme.

- 3.1** Ky aktivitet të zhvillohet në përputhje të plotë me Kontratën Koncensionare / Miratimin Paraprak, Planin e Përgjithshëm Vendor dhe Planin e Detajuar Vendor, Leje për Shfrytëzimin e ujit, të miratuara nga organet kompetente (KKT / Bashki / Njësi Administrative apo institucioneve të tjera) sipas akteve ligjore dhe nënligjore në fuqi.
- 3.2** Subjekti të kryejë aktivitetin brenda koordinatave të miratuara nga autoritetet kompetente.
- 3.3** Në rast se kjo sipërfaqe prek fond pyjor, subjekti duhet të bëjë kërkesë pranë institucioneve përkatëse për heqje nga fondi pyjor.
- 3.4** Të instalohen të gjithë agregatat e deklaruar në raportin e VNM-së ku përfshihen edhe ato që parandalojnë apo minimizojnë ndikimet në mjedis.
- 3.5** Subjekti të kryejë aktivitetin vetëm brenda koordinatave të dhëna në relacionin teknik.
- 3.6** Bazuar në mendimin e Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura, Subjekti të respektojë distancën nga zona buferike, me qëllim moscënimin e MN "Syri i Kaltër" si dhe të mbajë parasysh kërkesat dhe kriteret e Ligjit Nr. 81/2017 "Për Zonat e Mbrojtura".
- 3.7** Të forcohen brigjet e rrjedhës ujqore duke mbjellë fidanë të rinj në brigjet e saj paralelisht me ndërtimin e veprës.
- 3.8** Të kontrollohen kushtet teknike të mjeteve të punës në mënyre periodike për të evituar, parandaluar rrjedhjet e lubrifikanteve dhe hidrokarbureve në mjedis, emëtimin e gazeve dhe zhurmave të tepërta të shkaktuara nga avari teknike të mjeteve.

- 3.9** Ndërtimi i HEC-it të mos dëmtojë vepra dhe infrastrukturën e ujitjes, kullimit dhe objekteve të tjera në afërsi, barriera mbrojtëse, tubacione ujësjellësi kanale etj.
- 3.10** Për asnjë arsye të mos çenohet aktiviteti i përditshëm bujqësor i banorëve përreth, duke minimizuar kështu impaktin social.
- 3.11** Të bëhet kujdes me ruajtjen e ekosistemit ujor, duke mos çenuar në asnjë mënyrë segmentet ujore.
- 3.12** Të respektohen të gjitha kushtet teknike dhe standartet, për operimin e punës brenda subjektit sipas relacionit të përshkruar në VNM.
- 3.13** Niveli i zhurmave gjatë procesit të ndërtimit të jetë brenda normave të lejuara dhe të punohet në orare kur shqetësimi i banorëve dhe zonave përreth të jetë me ndikim sa më të ulët (jo herët në mengjes dhe jo vonë në mbrëmje).
- 3.14** Të merren masat teknike dhe organizative për zbutjen e ndikimeve në mjedis të gjeneruara nga operacionet e gërmimit dhe gjenerimit të dherave.
- 3.15** Operacionet për zbatimin e projektit (ndërtimi) të përdorin sa më shumë të jetë e mundur infrastrukturën egzistuese të transportit (rrugën dhe rrjetet egzistuese).
- 3.16** Subjekti të kujdeset për menaxhimi e mbetjeve të krijuara nga veprimtaria, si të ambalazhimit dhe mbetjeve inerte , duke i transportuar në mënyrë të rregullt në vend grumbullimet e caktura nga njësia vendore sipas legjislacionit në fuqi.
- 3.17** Të parashikohen dhe merren masa për parandalimin dhe kontrollin e ndotjeve në tokë gjatë fazës së instalimit të pajisjeve teknologjike për ndërtimin e veprave, si derdhje lëndësh ndotëse, vajra lubrifikues, graso, karburante etj.
- 3.18** Të përdoren mjete të kolauduara për ndërtimin dhe zbatimin e projekti, me qëllim evitimin e ndotjeve të mundshme si pasojë e dëmtimit apo avarie të mundshme.
- 3.19** Të kontrollohen kushtet teknike të mjeteve të punës në mënyrë periodike për të evituar, parandaluar rrjedhjet e lubrifikanteve dhe hidrokarbureve në mjedis emetimin e gazeve dhe zhurmave të tepërta të shkaktuara nga avari teknike të mjeteve;
- 3.20** Parkimi i mjeteve dhe ruajtja e makinerive të bëhet vetëm brenda sipërfaqes së kampeve të ndërtimit dhe në vendin e përcaktuar;
- 3.21** Transporti i materialit inert të bëhet me mjete të pastra sidomos nga balta (të pastrohen gomat para daljes në rrugë të asfaltuar), gjatë transportit mjetet transportuese të mbulohen me mbulesa të cilat parandalojnë rrjedhjet e materialit në rrugë dhe emetimin e pluhrave;
- 3.22** Shërbimi i automjeteve, magazinimi ose mbajtja e mjeteve ndihmëse të punës si pjesë këmbimi për automjete, lubrifikante, goma etj. të bëhen në vende të tilla që të evitojnë dhe kontrollojnë ndotjen në mjedis;
- 3.23** Të merren masa për të parandaluar rëniet e zjarrit gjatë realizimit të punimeve në terren (shpime, cigare etj) dhe të sigurohen mjetet e nevojshme të ndërhyrjes në rast të rënies së zjarrit (zjarrfikse të lëvizshme, bombula me shkumë, etj);
- 3.24** Të funksionojnë rregullisht të gjithë agregatet teknologjike të mbrojtjes së mjedisit;
- 3.25** Subjekti të ndjek me përpikmëri projektin teknik për të evituar erozionin e tokës, me qëllim ruajtjen e cilësisë së ujrave sipërfaqësore dhe nëntokësore;
- 3.26** Operacionet e ndërtimit të veprës të shmangin në maksimum dëmtimin e tokës dhe pengojnë zhvillimin e proceseve të degradimit mjedisor, si erozionin etj;
- 3.27** Për parandalimin e rrjedhjes së sterileve në drejtim të rrugës, përrenjve apo proskave të zonës, të bëhet depozitimi i tyre duke ndërtuar mure gabioni, blloqe gurësh të çrregullt ose instalimi i rrjetave metalike në shpatet e malit, si dhe sistemimi i masave të dheut që dalin nga ndërtimi i veprës, me qëllim ruajtjen e cilësisë së ujrave nga ndotjet e mundshme dhe kompaktësinë e formacioneve gjeologjike të zonës.

- 3.28** Masat e dheut që gjenerohen nga punimet ndërtimore duhet të mbahen nën kontroll dhe të mos lejohen të rrëshqasin dhe sedimentojnë në rrjedhat ujore në zonën e ndërtimit, përfshirë edhe shtratin e ujëmbledhësit (rrisin turbullirën, dëmtojnë gjendjen natyrale të lumit, etj.) dhe të sistemohen në vendepozitime të paracaktuara në bashkëpunim me qeverisjen vendore. Zotëruesit e mbetjeve inerte duhet të zbatojnë detyrimet që janë të përcaktuara në VKM nr.575, datë 24.06.2015 “Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte. Të vendoset sinjalistika paralajmëruese përgjatë kantierit të punimeve me qëllim shmangien e aksidenteve njerëzore.
- 3.29** Në rast aksidentesh ose defektesh teknologjike që shkaktojnë ndotje të mjedisit, subjekti menjëherë duhet të jap informacion në DRM-në e qarkut përkatës dhe AKM-në, të cilat bëjnë të mundur njoftimin e popullatës që preket nga ky aksident.
- 3.30** Para fillimit të veprimtarisë të trajnohen të gjithë punëtorët e subjektit si dhe të njihen me termat e Vendimit dhe pasojat e mos-zbatimit të tyre në mjedis dhe në marrëdhëniet e subjektit me organin e dhënies së Vendimit që të evitojnë dhe kontrollojnë ndotjen në mjedis.
- 3.31** Më qëllim mbrojtjen e ekosistemit dhe natyralitetit të përroit në segmentin ku do ndërtohet hidrocentrali shoqëria të lejojë rrjedhjen në shtratin egzistues të lumit dhe burimeve ujore sasinë e ujit të përcaktuar nga organet kompetente.
- 3.32** Të dimensionohen dhe ndërtohen veprat e shuarjes së energjisë së rrymës ujore pas daljes nga kanali me deviacion, me qëllim mbrojtjen e mjedisit dhe minimizimin e erozionit uhor.
- 3.33** Përgjatë gjithë perimetrit dhe sheshit ku kryhet aktiviteti të mbillen kurorë pemësh të larta në mënyre që të reduktohet impakti negativ në pamjen e zonës. Pemët të jenë të llojit të mjedisit ku do mbillen.
- 3.34** Për të ruajtur informacionin mbi zbatimin e kushteve të Vendimit, gjatë fazës së ndërtimit të veprës subjekti duhet të përpilojë një regjistër të veçantë për monitorimin e cilësisë së tokës, ajrit dhe ujërave, si dhe prurjen e rrjedhës ujore gjatë 12 (dymbëdhjetë) muajve, të cilin duhet ta vëre në dispozicion të institucioneve shtetërore si dhe të interesuarve të tjerë për përmbajtjen e këtij regjistri.
- 3.35** Të pastrohet menjëherë çdo rast ndotje e mjedisit brenda dhe jashtë objektit si pasojë e aktivitetit.
- 3.36** Të bëhet pajisja me tabela informuese dhe drejtuese për shmangien e rreziqeve dhe pasojave me ndikim në mjedis brenda zonës së veprave.
- 3.37** Të hartohet Plani i Përballimit të Emergjencave i plotë dhe i detajuar, para vendosjes në funksionim të veprës dhe të raportohet pranë AKM-së për përmbajtjen e këtij planit.
- 3.38** Të trajnohen të gjithë punonjësit dhe të njihen me termat e Planit të Përballimit të Emergjencave.
- 3.39** Përcaktimi i hedhjes së dherave në vende të zhveshura, të eroduara, gropa, që rezultojnë gjatë punimeve dhe sheshimi e nivelimi i tyre, përgatitur për mbjellje.
- 3.40** Sipërfaqet e eroduara, të zhveshura dhe të shpyllëzuara të mbillen me bimësi barishtore, shkurre dhe pemë pyjore të llojeve autoktone sepse krahas zënies së lartë që kanë, shërbejnë si ushqim e strehim për faunen.
- 3.41** Të kryhen punime hidroteknike për të minimizuar fenomenin e erozionit si prita me mure guri të thatë, gardhe dhe mbjellje me pemë pyjore.
- 3.42** Gjatë periudhës së ndërtimit të HEC-ve, të përdoren mjete e makineri që plotesojnë standardet e BE-s.
- 3.43** Të evitohet turbullimi i ujit që ndikon drejtëpërdrejtë në ciklet biologjike.
- 3.44** Për të ulur ndikim negativ të peisazhit nga ndërtimi i HEC-ve, të kryhen mbjellje të pemëve me kurora të gjera dhe të larta.

- 3.45 Të lihet pjesë e rrjedhjes së lirë të ujit për të siguruar vazhdimësinë e faunës ujore.
- 3.46 Të ruhet Q_{ek} sipas kërkesave në Nenin 39, të Ligjit nr. 111/2012 “Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore”, gjatë fazës së funksionimit.
- 3.47 Në përfundim të aktivitetit ndërtimor të hidrocentralit të rehabilitohet sipërfaqja e ndikuar nga ndërtimi i tij (rrugë, sheshe për depozitim materialesh, kanali i derivacionit).
- 3.48 Para fillimit të operacioneve të ndërtimit të hartohet plani rehabilitimit mjedisor i plotë dhe i detajuar i rehabilitimit të bimësisë dhe territorit ku do të kryen punimet për realizimin e projektit.
- 3.49 Në rast se gjatë fazës së instalimit, projekti ka nevojë për vepra të tjera në shërbim të tij (venddepozitime, rrugë etj.), subjekti duhet t’i nënshtrohet procedurave të VNM-së sipas legjislacionit në fuqi.
- 3.50 Të sistemohet sipërfaqja e shesheve të veprave dhe brigjeve të përroit dhe të bëhet mbjellja e pemëve dhe bimësisë autoktone.
- 3.51 Brenda tre muajve nga data e marrjes së Deklaratë Mjedisore, subjekti duhet të sjellë pranë AKM-së, për miratim, planin e rehabilitimit.
- 3.52 Plani i rehabilitimit mjedisor përfshin zonat ku do të realizohen punime rehabilituese, volumin dhe llojin e punimeve, përfshi dhe afatet kohore të realizimit të punimeve të rehabilitimit.

Sanksionet e mundshme:

- 3.53 Për mos respektimin e kushteve të Vendimit dhe të legjislacionit mjedisor ka sanksione ligjore
- 3.54 Ndëshkimi administrativ dhe penal i subjektit që nuk zbaton kushtet e Vendimit
- 3.55 Pezullimi i aktivitetit për një afat kohorë.

Raportimi i të dhënave mjedisore:

- 3.56 Në zbatim të kërkesave ligjore subjekti duhet të bëjë vlerësimin mjedisor periodik të veprës gjatë fazës së instalimit;
- 3.57 Për të mbajtur informacionin mbi monitorimin, zbatimin e kushteve, subjekti duhet të përpilojë një regjistër të veçantë.
- 3.58 Të dhënat e vetëmonitorimit dhe të zbatimit të kushteve të Vendimit duhet ta vërë në dispozicion të institucioneve shtetërore, si dhe të interesuarve të tjerë.
- 3.59 Për çdo ndryshim të planifikuar në teknologji, operacione të paparashikuara dhe deklaruara në raportin e paraprak të VNM-së, të njoftohet menjëherë DRM-në e qarkut përkatës.
- 3.60 Të njoftohet DRM-ja e qarkut përkatës, në çdo kohë, për aksidentet ose emergjencat me ndikim negativ në mjedis.
- 3.61 Bazuar në ligjin Nr. 9587, datë 20.7.2006 “Për mbrojtjen e biodiversitetit” i ndryshuar, subjekti të hartojë dhe një plan masash për ruajtjen e florës dhe faunës, duke ndaluar dëmtimin ose shkatërrimin e zonave të shumimit ose të vendeve të qëndrimit, për këto specie.

3.62 Monitorimi dhe Raportimi

Në bazë të Ligjit Nr. 128/2020 Për disa ndryshime dhe shtesa në Ligjin Nr. 10440, datë: 07.07.2011, “Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis”, të ndryshuar, Neni 25/1 “Monitorimi dhe vlefshmëria”, zhvilluesi ka detyrimet si më poshtë:

- Zhurma dhe Vibracionet

- Të zbatohen nivelet kufi të zhurmës, referuar Udhëzimit Nr. 8, date 27.11.2007 “Për nivelet kufi të zhurmave në mjedise të caktuara” dhe Ligjit Nr.9774 date 12.07.2007 “Për vleresimin dhe administrimin e zhurmës në mjedis”
- Të merren masa për mbrojtjen e punonjësve nga zhurmat.
- Të merren masat për kufizimin e orareve të punës në kantier.
- Operatori duhet të parandalojë gjenerimin e zhurmës impulsive në zonat e ndjeshme ndaj zhurmës, gjatë operimit të instalimeve.
- Vibrimet në vende të ndjeshme nuk duhet të kalojë 10 mm/s (PPV) në çdo kohë.
- Të bëhet monitorimi i zhurmave për mjediset: automjete/kamiona në hyrje të kantierit, kantier ndërtimi dhe mjedisi urban më i afert me kantierin çdo 6 muaj.

Tabela e niveleve kufi:

Mjedisi	Vlera kufi e zhurmës dB(A) Leq, T Ditë	Vlera kufi e zhurmës dB(A) Leq, T Mbrëmje	Raportimi në AKM	Periodiciteti
Automjete/kamiona ne hyrje te kantierit	55	45	16.06.2021	Çdo 6 muaj
Kantier ndertimi	55	45	16.06.2021	Çdo 6 muaj
Mjedisi urban me i afert me kantierin	55	45	16.06.2021	Çdo 6 muaj

- Shkarkimet në Ajër

- Të zbatohen nivelet kufi të shkarkimeve në ajër, referuar Ligjit Nr. 162/2014 “Për Mbrojtjen e Cilësisë së Ajrit në Mjedis” dhe VKM Nr. 248, datë: 24.03.2003 “Për Miratimin e Normave të Përkohshme të Shkarkimeve në Ajër dhe Zbatimin e tyre”.
- Shkarkimet në ajër të jene brenda normave të lejuara, duke marre masa për reduktimin e tyre.
- Kantieri në të cilin emetohen lëndë grimcore në ajër, duhet të pajiset sipas mundësive teknike dhe mbi bazën e natyrës së procesit, me rrjeta uji / sisteme spërkatje / sisteme heqje pluhurash.
- Të bëhet monitorimi i nivelit të pluhurave në ajër, për mjediset: kantier ndërtimi dhe mjedisi urban më i afert me kantierin çdo 6 muaj.

Tabela e niveleve kufi

Ndotësi	Përqëndrimi	Raportimi në AKM	Periodiciteti
Lënda grimcore (PM _{2.5})	20-25 µg/m ³	16.06.2021	Çdo 6 muaj
PM ₁₀	50 µg/m ³ 40 µg/m ³	16.06.2021	Çdo 6 muaj

- Cilësia e ujrave

Parametrat që duhet të monitorohen

Ndotësi	Përqëndrimi	Raportimi në AKM	Periodiciteti
Lëndët në pezulli	50 mg/l	16.06.2021	Çdo 6 muaj

- **Subjekti duhet të sjellë pranë AKM-së si më poshtë:**
- Informacion në momentin e fillimit të punimeve
- Raportimin periodik për parametrat që do të monitorohen sipas datës së raportimit / çdo 6 muaj.
- Informacion në përfundim të punimeve, lidhur me punimet rehabilituese të territorit përreth, shoqëruar edhe me foto.

- **Afati i Vlefshmërisë**
- Deklarata mjedisore / Vendimi për VNM-në paraprake për projektin e propozuar është e vlefshme për aq kohë sa është i vlefshëm edhe dokumenti i miratimit të zhvillimit për projektin.
- Nëse projekti, që i është nënshtruar procesit të VNM-së, nuk fillon zbatimin në terren brenda 2 vjetëve nga data e miratimit të deklaratës mjedisore apo të vendimit për VNM-në paraprake, atëherë këto dokumente konsiderohen të pavlefshme dhe procesi i VNM-së fillon nga e para.

Në bazë të udhëzimit të përbashkët të MM dhe MF nr. 7938, datë 17.7.2014 “Për përcaktimin e tarifave dhe vlerave përkatëse për shërbimet që kryen Ministria e Mjedisit për procesin e VNM-së, ky subjekt ka kryer pagesën 50.000 lekë.

DREJTORI I PËRGJITHSHËM I AKM

EDISON KONOMI

MINISTRI

BLENDI KLOSI

Konceptoi:

Miratoi:

